

Το αθλητικό σώμα στην Αρχαϊκή - Κλασική εποχή

Ορθοδοξία / Χριστιανική Ανθρωπολογία

Νικόλαος Γιόφτσιος, Θεολόγος

Την εποχή του ηρωικού ιδεώδους ακολούθησε ο Ολυμπιακός πολιτισμός, κατά τον οποίο δίδονταν ιδιαίτερη σημασία στο ανθρώπινο σώμα. Από τον 8ο αιώνα π.Χ. εμφανίστηκαν διάφορα συστήματα άθλησης τα οποία περιλάμβαναν γυμναστικές ασκήσεις, μουσική εκπαίδευση, γραφή και ανάγνωση. Στόχος των αριστοκρατικών καθεστώτων της εποχής ήταν η προβολή των νεαρών μελών της αριστοκρατίας (Ηράντου, 1990).

Η εκπαίδευση των παιδιών στόχευε στην ανάπτυξη του σώματος και του νου καθώς και στην κατάκτηση της αρμονίας. Τη σωματική άσκηση συνόδευε η μουσική και ο χορός, συμβάλλοντας έτσι στην πραγμάτωση της αρμονικής ισορροπίας σώματος και νου. Από τον 6ο αιώνα π.Χ. και έπειτα η εκγύμναση του σώματος αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης των νέων. Ιδρύθηκαν τα γυμνάσια και καθιερώθηκε η σωματική άσκηση ως μέσο αγωγής. Δεν υπήρχε πόλη στην αρχαία Ελλάδα χωρίς γυμνάσιο, χώρο δηλαδή αποκλειστικά αφιερωμένο στη σωματική άσκηση των πολιτών και οικισμός χωρίς παλαίστρα (Σπαθάρη, 2000).

Κατά την Αρχαϊκή περίοδο, τελούνταν ένα πλήθος από τοπικές γιορτές κατά τις οποίες οι πολίτες είχαν την ευκαιρία να επιδείξουν δημόσια τις αρετές τους και να συναγωνιστούν μ' άλλους και να αριστεύσουν. Αυτοί οι μουσικοί και οι αθλητικοί αγώνες είχαν σταδιακή εξέλιξη και κατέληξαν σε οργανωμένους τοπικούς εορτασμούς που πραγματοποιούνταν σε τακτική βάση. Οι αγώνες αυτοί είχαν έντονο θρησκευτικό χαρακτήρα και συνδέονταν άμεσα με τις λατρευτικές πρακτικές των ανθρώπων (Ηράντου, 1990).

Σημαντικό είναι δε το ότι στους αγώνες λάμβαναν μέρος αθλητές από διάφορες περιοχές με σκοπό να προβάλλουν τις σωματικές και ηθικές τους αρετές και να τιμήσουν την εκάστοτε τοπική θεότητα ή ήρωα. Ο κάθε αθλητής επιθυμούσε να επιδείξει τη σωματική του ευρωστία, και να ικανοποιήσει το συγκεντρωμένο πλήθος. Μ' αυτό τον τρόπο κέρδιζε την αναγνώριση και δόξαζε την πόλη του. Η νίκη του θεωρούνταν ένα πολύ τιμητικό γεγονός για την πόλη και γιορταζόταν με προσφορές τριπόδων και ειδωλίων (Σπαθάρη, 2000).

Όσον αφορά την κλασική εποχή, βασικά χαρακτηριστικά της αποτελούν τα αγωνιστικά ιδανικά και συγκεκριμένα η καλοκαγαθία. Ο 4ος και 5ος αιώνας αποτελούν την περίοδο έναρξης των Ολυμπιακών αγώνων. Πλέον, ο αθλητισμός περνάς στη μέριμνα των κρατών- πόλεων. Στόχος της πολιτείας είναι η ανατροφή πολιτών και η δημιουργία ανθρώπων σύμφωνα με το ιδανικό ο «καλός καγαθός»

(Γιαλούρη, 1999).

Ο αθλητισμός αποκτά νέο νόημα και θεωρείται καλλιτεχνία. Λαμβάνει και θρησκευτικό χαρακτήρα καθώς οι αγώνες αποτελούσαν μέρος της θρησκείας του θεού στο ιερό του οποίου τελούνταν. Μέσα στα πλαίσια του αθλητικού ιδεώδους, οι πόλεις κράτη προώθησαν και ανέπτυξαν συνθήκες για ομαδική συνεργασία των πολιτών. Εστίασαν κυρίως στη βελτίωση της γενικής υγείας μέσα από σωματικές ασκήσεις που προήγαγαν το πνεύμα της ομαδικότητας (Καργάκου, 2001).

Χαρακτηριστικό του αθλητή της κλασικής εποχής είναι η άμιλλα η αγάπη για συναγωνισμό. Σκοπός του ήταν η καλλιέργεια αγωνιστικού πνεύματος και υπεροχής. Ο Ολυμπισμός αποτέλεσε τη αιτία βελτίωσης του κοινωνικού συστήματος της αρχαίας Ελλάδας καθώς θεμελίωσε τις έννοιες της φιλίας, της άμιλλας και της ειρήνης (Γιαλούρη, 1999).

Ειδικότερα, ο 5ος π.Χ. χαρακτηρίστηκε ως ο αιώνας της δύναμης και του κάλλους. Οι Έλληνες πέτυχαν στο να αναπτύξουν την κοινωνική τους ζωή, την οργανωμένη αγωγή των εφήβων και την αύξηση της σπουδαιότητας των γυμναστικών ιδρυμάτων. Στόχος πλέον της εκπαίδευσης των νέων αποτελούσε η ανθρώπινη τελειότητα και συγκεκριμένα η παράλληλη και αρμονική καλλιέργεια του σώματος και της ψυχής (Σπαθάρη, 2000).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](http://bit.ly/2snbcvv)

<http://bit.ly/2snbcvv>